

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripisana se pisma, oglasni itd. tiskaju po običnom cjeniku ili po dogovoru. Isto tako je sa prilozima. Novci se šalju poštarskomi naputnicom (nasretno postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list ne dodje na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvina napisu: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rasta male stvari, a nesloga sve pokvari.“ Sar. pol.

Izlazi svakog četvrtka na cion arku, osim 2. februara, 6. aprila, 11. maja, 1. junija, 29. junija, 2. nov. i 25. dec. Neiskani dopisi se nevrataju.

Nebilježovani listovi se neprimaju. Predplata poštarskim stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Izlazimo for. 2, i 1 za pol. godine. Izvan crtevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 nč. Uredništvo nalazi se u ulici Farneto broj 14.

Odgovorni urednik i izdavačel Mate Mandić.

Tiskara konsorcija lista „Edinost“ ulica Carintia br. 12 u Trstu.

jer vide, da čovjek osamljen malo broji i malo može, pak zaostaje u svem za drugim.

Zadnji su počeli i kmeti uvidjati, da ako budu i napred gledali svaki samo za se, i ako bude jedan radio na desno, a drugi na lijevo, hoće ostati uvijek veliki siromasi, kojim će drugi lukaviji od njih izsati i ono malo, što njim ostaje. Vidili su, da je u udruživanju ona velika moć, koja će jih spasiti u velikoj nevolji, u kojoj živu, i koja njim napred ne daje.

Zato su se počeli u raznih krajih udruživati u razne svrhe. U samoj našoj državi brojimo danas na hiljade takovih združuga.

U svakom kraju, gdje su kmeti malo oči otvorili naći ćete: posujilnica, gospodarskih združuga, mljekarskih združuga, konsumnih društva, skupnih skladišta, združuga za osiguravanje blaga, za osiguravanje kuća, ploda, i tolikih drugih.

I u ovom kotaru se je očutila potreba takova udruživanja, pak se je pred desetak godina ustrojila ova gospodarska združuga, koja, ako i polagano, al ipak napreduje. Lani se je ustrojila posujilnica, koja je u godinu dana svojim živim prometom pokazala, da smo ju trebali kako gladan kruha i da je škoda što ju nismo mnogo prije ustrojili.

To su društva, na kojih ima svatko mjesta bez obzira na političku stranku, kojoj pripada.

Veli se, da tko ne ide napred, ide, ili barem ostaje natrag dok drugi napred koracaju. Za to naši kmeti, koji su sa gospodarskom združugom i sa društvom za štednju i zajmove učinili dva koraka, ne smiju ostati kod toga, nego još ove godine učiniti i treći korak, a sljedećih godina još i druge.

Kako treći korak odbor preporučuje skupštini da zaključiti, neka se ustroje kod nas društva za uzajamno osiguranje goveda.

Nema sumnje, da je govedarstvo jedna od najvažnijih grana gospodarstva toli glede koristi, koje donasa, koli glede sigurnosti ploda. Govedo vam u polju radi za deset težaka, pa vam još i gnoj daje; daje vam mlička, od kojeg vi priređujete sir i maslo, pak vam napokon i samosebe daje, da se njegovim mesom nasladite. Dobitak od govedarstva ne ovisi ni o tući, ni o suši, ni o vjetru ni o vlazi; sve to govedu ne nahudi, kako lozam i usjevom. Može oboliti, al pametan gospodar će se od toga očuvati dobrim gojenjem i ljekarijama. Dobitak će izgubiti samo onda, ako mu govedo pogine. To je za kmeta gubitak i gubitak tim veći, čim je on siromašniji. Čovjek koji ima n. pr. 10-50-100 glava goveda ne će tako očutiti gubitak vola ili krave, kako će to očutiti onaj, koji ima jednu samu kravu. Onomu će još uvijek ostati 9-49-99 glava, kojim će moć svoje poslove urediti i doskora nadomjestiti onu poginulu glavu, dočim onaj, koji je izgubio jedinu kravu, je poginućem ste kadgod izgubio sve svoje imanje i nema načina, da tako brzo do druge dodje.

Ovakovoj nesreći može se doskočiti jedino i naj-

bolje uzajamnim osiguranjem iliti društvom, koje za tim ide. Ovakovim društvom kmeti dodju u položaj onoga bogataša, koji ima 100-200 glava i ne očuti ako mu jedna glava pogine.

Kako su se naši kmeti udružili u našu posujilnicu iliti društvo za štednju i zajmove, pa garantirajuć solidarno za sve, što društvo od drugih posudja, predstavljaju bogataša, koji ima do 1000 rali zemlje i svega onoga što se uz to mora imati, te lahko nndju čovjeka koji će njim posuditi na hiljade forinti, tako neka se udruže gospodari blaga, obećajući si zamjenitu pomoć u slučaju, da njim nesrećem i bez njihove krivnje pogine koja glava, pa se neće nikada dogoditi, da onaj, kojemu je poginula jedina glava bude posvema nesrećem već će se naći u položaju bogataša; koji lahko naknadi jednu izgulinu glavu.

Vežuć se na ovakovu zamjenitu pripomoć, vi ne ćete učiniti ništa nova, jer vi to i sada činite i bez društva. Ako komu kuća pogori, ako koga snadje kakova nesreća na blagu, vi, buduć ste dobra srdeca, pomožete onomu nesrećniku davajući mu što premožete i pomagajući ga po vaših silah. Što vi tako činite dobro je, ali često ne pomaže toliko koliko bi pomoglo, da jedan sam učini što ste vi svi učinili. Pomislite da kuća ili stala gori i da vi priskoćite svaki sa kablom vode, da gasite, pa da ga jedan za drugim izlijete na oganj. To će možda pomoći ali možda i ne će. Spravite nasuprot svu tu vodu u jedno i izlijte ju svu na jedan put na kuću pak ćete viditi kako će se oganj odmah ugasiti.

Za tim ide društvo uzajamnog osiguranja blaga: ono je ona ruka, koja na jednom daje što je stuka podalo i tako postotruć vrednost pomoći.

Ovakovih društva ima u Njemačkoj do deset tisuća, i u Austriji jih ima takodje, al mnogo manje. U Istri, koliko ja znam, nema još nijednoga pak bi bila čast, kad bi naš kotar bio prvi.

U nekih krajevih članovi plaćaju redovito toliko po stotini vrednosti svoga blaga i tim se onda naknadjuje šteta. Drugdje pak nemaju stalnoga i redovitoga prinosa, nego karl se koja šteta dogodi, procjene škodu i ovu naknade taksirajuć svakoga člana po vrednosti njegova blaga osiguranoga.

Koje od ovih društva bi za nas bolje bilo to će se moć odlučiti, kada budemo na čistu jeli ćemo društvo ustrojiti.

Ja mislim, da neće biti ni jednoga predvidnoga gospodara, koji bi se otimao pristupiti ovakomu društvu. Sjećam se, da su mi pred godinu dana Saležani izrazili želju, da bi htjeli takovo društvo ustrojiti. Kako oni tako će bez sumnje i drugi osiećati potrebu takova društva. Ja sam mnenja, da bi ovakova društva morala biti ograničena na plovanje ili na porezne obzine, jer će biti tako laglje nadzirati kako članovi blago drže i paziti, da li nisu nesreći krivi. Treba još pomisliti, da, kako ima u pšenici kukolja, može u društvu biti i slipear, koji špekulira na štetu svih članova, a to se mora prepriječiti.

biti, kako se nadamo, od najblajih posljedica za našu družbu. zahvalnosti našega društva za taj mi i plemeniti polihvat ja Vas po-č. g., da uzkliknete sa mnom: Žirebački svecičisti gradjani! Slietala hrvatska mladež njihove stope! vršujem svoj govor.

Posujilnica u Puli.

vno priznata je istina, da narod, mahzi u bijeli i nevolji, i koji je dno odvisan od drugih, nemože se vno pridignuti. Takav narod noloje i tjelesno onomu, koji je bogatiji iji od njega. U takvom ovisnom palzio se do nedavna i naš narod i Istri, a nalazi se na žalost u nekojih i dnu. Da se toj narodnoj nesekoći, da se narod materijalno osola se ga pridigne, počese naši prvaci stre smovati novčane zavode pod n »Posujilnica i štedionica«. vi takav zavod ustrojiti bijaje nam veleslužnoga Dra Ljajića u d naslovom: »Istarska posu-a u Puli, registrirana za-na ograničeno jamčenjec. u posujilnici imade se smatrati u svim ostalim posujilnicama, koje su u Istri postale, i kojih imade već iep broj.

matice naših posujilnica u Istri e dne 21. pr. mj. svoju godišnju skupštinu, o kojoj hoćemo, da nešto e izvestino, te da nekoje opazke m blagotvornom djelovanju nado-

upštinu otvorio je predsjednik gosp. tko Laginja pozdraviv mnogobrojne. Izveće o društvenom djelovanju minule društvene godine i obracun 1898 prihvaćeni bijahu jednoglasno na sve prisutne najbolji utisak. Izveće razabiremo, da je povećani i premašio u godini dana jedan tu forinta.

štednju je primala »Posujilnica« od svakoga redovito po 4 1/2 for. vala je svojim zadrugom po 6 for, a povisila interes, premda su ga prošle bile povisile sve i najveće banke. lo je pomoćeno lani 1063 zadru-287 1/2 hiljada forinta.

stoga dobitka bilo je ukupno for. 1 - od kojega su zadrugari odred-bude podijeljeno »Družbi sv. Ci-Metodas za Istru kao uteme-primos od for. 100. — a ostalo, je sve u rezervni fond, koji ima samo za pokriće gubitaka, ako bi

elatnost posujilnice bila je velika aa i u drugom pogledu. onkom i podjorom »Posujilnice« eno je 5 novih samostalnih ava za štednju i zajmove, Medulin, Buzetu, Bernu, Oprtiju nu. Tri prva su već i objelodanila zčune za prvu društvenu godinu, ala krasau uspjeh. —

al najzanimije je to, da je vodnjansko lvo, talijanske krvi i jezika, došlo ilniku »Posujilnice« g. Dr-u Laginji, ljalo ga kao ota, da i njima ute- osujilnicu, da se obrane od krvopija, janske liberalne gospode. — On im obećao, te je već pošla molba za teju na sud u Rovinj*). I tako će bari vodnjanski imat kasu, pod

stvom naše »Posujilnice« - te je nade, da će krasno napredovati, na propast narodnih pijavica, a na korist sloge i sporazunka medju Hrvat i pravimi Talijani u Istri. —

*) Već je registrirana i društvo je počelo raditi. Opazka uredništva.

pasti. Ujednačen društva i obično svatko učine u tom pogledu svoju dužnost. Pošto pak naše sile nisu dostatne, da odolimo takovim protivnicima, to se utjecemo našoj srodnoj braći izvan Istre, navelastito onima, koji stanuju u Dalmećiji i Banovini, da nam priteku u pomoć.

svjetskim svojim povjerenima drug prek 70000 članova. I Hrvati u Banovini imali bi se na slični način organizirati; u svakom ovcem mjestu imala bi se osnovati podružnica društva sv. Cirila i Metoda za Istru; i dječiji i rodoljubne gospolje imali bi se zauzeti za taj važni posao. Grad Za-

lana toga zemlja i to naše sile, da se naša mladež okoristi razboritim putkama i nuputeima u onom članku. Srećom može se već sada zaključiti, da ono blagodarno sjeme nije palo na nepludno tlo; jer kako se čita u hrvatskim novinama, zagrebački svecičisti gradjani započeli su akciju, radi.

rane svoje mladosti kaže duh samozataje i milosrdja prema biednoj sirotinji.

Na koncu ove južine su dječica po želji Njezine Visosti još zapjevala nekoliko mlhli pjesmica i završila sa »Bože živi!»

U istinu presretni su Velosele, jer imadu u svojoj sredini ne samo člana Visoke carske obitelji, nego ujedno i najveće dobročinitelje, koji nastoje gdje god mogu biti Veloselem na korist i biednoj sirotinji na pomoć. — Bog ih poživio i štostruko nagradio!

Iz blažene zemlje — glada dopeljalo se je — kako piše »Mir« — samo jednom željeznicom i to preko Pontebe u Austriju ništa manje nego 59.000 Talijana u kratkom roku od 10. aprila do 10. maja. Koliko je takovih sretnika došlo oduzimat našim radnikom kruh od astiju po željeznicu preko Koruina i kroz Tirol, toga se ne zna. A la bi Istra gospodski stala, kad bi pripala toj zemlji glada, kojoj pripada po sudu g. Bennati-a.

Za glagolien. U hrvatskil Dalmacije čitamo, da će se d poslu glagolice držati obči sastar narodnoga svećenstva Dalmacijd se i naše čestito svećenstvo ma valnije u prilog te naše narodn

Tuča u Istri. Prijatelj naš dnu pripoviedao, da je nemila tukla prošloga čedna porezne ol i Sovinjak — občina Buzet, te občina Oprtalj. U Sovinjaku de seljaci žito pokosili, te polja na rali. Preporučamo oblastim, da ovih sirmah.

Vrtni vesellen priredjuj podružnica družbe sv. Cirila i Trsta u nedjelju dne 11. t. n Ivanu kraj Trsta. Veselica vršit vrtu »Narodnoga doma« tamo. I lice sultjelovati će glasha i »pevsko društvo« iz Trsta. Počet sata po podne. Uhuzina 25 nvč.

Izpravak¹⁾.

Izvolite častni Gospodine p tisk. zakonu uvrstiti sljedeći iz vjesti uvrštenoj na moj račun u Sloje od 18. p. mj. broj 17.

Nije istina, da je dne 8. k. poštanski ured u Labineih k nade bio zatvoren do poslje de već ravno u 10 sati bio je svake rea u polag obstejoceeg satnika dužan pošte-meštar, da ga prije- Biti će istina, da je 6. dopi 10 avilnja došao u 9 sati na po je ista bila zatvorena, a to sa svim jer to nije uredovni sat.

Nije pak istina, da je isti poštanski ured zatvoren po dese mogu svjedocima potvrditi.

Toliko na čast istini a na ravnanje 6. dopisnika, koji nek mene, da e. kr. poštanski ured biti na njegovo razpoloženje izvu nih ura otvoren, a nek si bol svoj dobnik, koji mu posve a kaže.

Labinei kod Vizinade 6./3./9
Giovanni Voi
e. k. pošte me

¹⁾ Za članke pod ovim naslovom ne odgovara. Ured.

Izjava.*)

Obzirom na dopis iz Pazinu u »N. Sl.« dne 18. pr. mj. molit uredništvo, da izvoli priobćiti kolit

Izidjoh na shod pokrivene snimiv klobuk pred gospodjom i eam, koje na shodu bijahu, u šal odložih, neg u istinu tako reko da se je u vis uzvintu, a ondu evieće, koje se na shodu nalazi. dopisnik biti će valjda tu moju g za pozdrave Trščanima mahanjem

A da bih bio na pozdrave i riečim odgovarao i derao se, ka dopisnik ničem napudlućenije.

Pazinu koncem svibnja
Bruno Jurinčić v.
privr. ravnoj. učitelj hrv.

^{*)} Za članke pod gornjim naslovom ne odgovara.

Listnica uredništva.

Gosp. dopisniku iz Opatiji pisana pisma bacamo u koš — ako dol poznatih nam osoba.

Listnica uprave.

Nekojim reklamantom javljamo, da reklama- cije moraju biti otvorene i kratkog sadržaja t. j.: reklamiran taj i taj broj, inače moramo ni platiti globa ni reklamaciju vratiti.

Sl. e. kr. kotarskim oblastim u Istri: Ovlaštnu pošta čini nas platiti globu za svako nepunktno pismo, pa bija i opazka »službeno«.

111 prinosi kotaru; proti hrupavosti i po- muklosti grla.
Cijena 50 para
Ljekarna i Pharm.-Kemijski Laboratorij
L. GHERSETICH
Velpošk — Istra.

zemlje i inozemne farmaceutičke preparate djelomice u zalih, djelomice se ih, ako ih nema u zalih, najbrže i najjeftinije pripravi.
Pošiljke po pošti obavljaju se najbrže, ako se prije pošalje novac, veće naručbe također poštanskim pouzecem.
Ako se prije pošalje novac, (najbolje poštnom naputnicom) stoji poštarina mnogo manje nego sa poštarskim pouzecom.

Razpis natječaja.

- za sljedeće učiteljske službe:
1. za mjesto ravnajućeg učitelja II. vrsti i učiteljice III. vrsti na dvo- razrednoj mješovitoj pučkoj školi u Pazinu sa hrvatskim nastavnim je- zikom, a italijanskim kao predmetom.
 2. za mjesto ravnajućih učitelja III. vrsti na jednorazrednih mješovi- til pučkih školah u Čepiću, Kr- šanu i Bernu sa hrvatskim na- stavnim jezikom, a italijanskim kao predmetom.
 3. za mjesto ravnajućeg učitelja III. vrsti na jednorazrednoj mješovi- toj pučkoj školi u sv. Nedelji

Poziv na predplatu.

»Učiteljskoga glasnika«, koji će izla- ziti u Zagrebu dva puta mjesečno u većem formatu od 16. stranica i omotom sa oglasima — Cijena mu je 6 kruna na godinu.

Smjer »Učiteljskoga glasnika« je unapredjeo u pogledu materijalnog stanja našega učiteljstva.

Prvi broj iziši će pred uskrsom i biti će razaslan učiteljstvu naše domovine sa nadom, da će ga i učiteljstvo pod- uprijeti i jer se radi lih o boljku njegovu. Želja je također, da se »Učiteljski glasnik« udomi i javan učiteljskoga kruga, koji se zanimaju za napredak naših škola

Preporuča se i pojedinim čitaonicama u našoj domovini

Vlasnik i izdavatelj »Učiteljskog gla- snika« ist. redništva

PAVAO BARICH

razaslije uz poštansko pouzeteje, pakete po 5 klg. svo frahko do mjesta opredjeljen ja

KAVU	
Santos finu	1 K. for. —.94
najfiniju	1.04
S. Domingo	1.26
Portorico finu	1.42
debelo zrnje	1.58
Moka izvorna	1.46
Čuba posebna	1.70

Prodaju se jeftino

jedne Armutie-harmonium sa pedalom.

Bez daljnega obrazloženja odbor predlaže, da prihvatite sljedeći zaključak:

Zaključuje se, da se imaju u kotaru buzetskomu ustrajati društva za uzajamno osiguranje govedjeg blaga i nalaže se odboru, da izradi odnosna pravila, pozvav na savjet i druge gojitelje blaga, te da o tom izvesti u jednoj izvanrednoj glavnoj skupštini, koja se ima čim prije sazvati.

Zamolji rieč g. Franjo Flego, koji u kratko pre- poručil predlog i podupre ga ističući živu potrebu takova društva, osobito sada gje će se morat gojenjem blaga nadomjestiti bar djelomice dobitak, što nam ga loza više ne daje.

Pošto nijeden ne zamoli više rieči, predsjednik, stavi predlog na glasovanje i bude jednoglasno prihvaćen.

Gospodin predsjednik priobći, da je Antun Flego pok. Antuna Dančić ponudio se preuzeti od zadruga ono zemljište, što je bilo nabavljeno za za- družni vrt a poslije neshodnim pronadjeno, i to za cieniu plaćenu od iste zadruga. Svotu for. 50 bi pla- tio odmah, a ostalo u 5 godišnjih obroka.

Bude primljena ponuda s tim, da kupac plati 6% interesa od dana pogodbe.

Gospodin predsjednik pročita za tim molbu Mata Grebla, koji priobćuje, da mu je ostiepio osal podoranske pasmine i da mu daje sada velike brige te moli, da mu bude dopitana kakova nagrada za držanje istoga jer drugače on ga neće moć nastojati.

Gospodin Šverko Mate nije protivan da se uč- pita nekakva nagrada, al preporučil da g. Greblo držil osla u malo boljem redu, jer je bilo dosta pritužba proti njemu.

Gospodin Franjo Flego se također tuži, da je g. Greblo slabo osla držao i izriče sumnju, je li više osal dobar za naskok.

Gosp. Sanković Mate želi ugoditi svim i pred- laže nek se dade osla obačić od veterinarara i ako ga ovaj nadje još dobrim za razplod, neka se plati g. M.

Greblu for. 20 na godinu za nastojanje osla s tim da tvrdo obeća, da će ga u napried u dobrom redu držati.

Ovaj predlog, stavljen na glasovanje, bude- primljen.

Gosp. Antun Flego pok. Mata iz Strpeda tuži se, da zemaljsko gospodarsko vieće šalje slabe bikove u ove strane, te se s tim samo kvari pasmina i pre- poručuje g. Dr. M. Trinajstiću, kuko članu perma- nentnoga odbora, da se zauzme neka se tomu zlu doskoči.

Gosp. dr. M. Trinajstić uzimlje to do znanja.

G. Ivan Draščić predlaže, da članovi plaćaju 20 nvč. za naskok bika.

Gosp. predsjednik ga upozori, da se u tom ne može sada ništa mienjati, jer je društvo vezano pogodbom.

G. Rašpolić Petar predlaže, da se na sve dru- žtvene štrcaljke pribije kakov znak, jer će se tim ne samo izbjeći tomu, da je tko za gore zamieni, nego će je se lahko upoznat i tim prepriečiti, da je rabi tko nije član.

Prihvatilo se predlog i zaključilo se pribiti na sve štrcaljke slova Z. B.

Na predlog odbora bude zaključeno prodavati ove godine modru galicu po 2, nč. dok traje zalih.

Na koncu budu izzdriebana imena dvojice pri- sutnih članova, koji su izplatili članarinu za godinu 1898. da jih se upiše kako doživotne članove društva Sv. Jeronima u Zagrebu.

Izdzriebani su gg. Kajin Antun pok. Andra kbr. 44 u Kajini, i Benčić Mate pok. Martina iz Ci- riteža, koji upita, da se mjesto njega zapiše kako šlan njegov sin Benčić Antun Matov kbr. 18 u Ci- ritežu.

Predsjednik zatvori skupstinu u 1 1/2 sat posl. podne i zakvaličlanovom, što su se u tolikom broju odazvali.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripisana se pisma, oglasi itd. tiskaju po običnom cijeniku i po dogovoru. Isto tako je sa prilozi. Novci se šalju poštarskom napunnicom (neregulirano) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list ne dodje na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Izlazi svakog četvrtka na cie-
nom arku, osim 2. februara, 6.
aprila, 11. maja, 1. junija, 29.
junija, 2. nov. i 28. dec.
Netiskani dopisi se nevrćaju.

Sebiljegovani listovi se ne-
primaju. Predplata u poštarnom
stoji 5 for. za seljake 2 for.
na godinu. Razmjerno for. 2 1/2
i 1 za pol godine. Izvan cere-
vine više poštarnina.

Na malo jedan broj 5 šć.
Uredništvo nalazi se u ulici
Farneto broj 14.

„Mogom rasti malo stvari, a nesloga sve pokvari.“ Nar. posl.

Odgovorni urednik i izdavač Mate Mandić

Tiskara konsorcija lista „Edinost“ ulica Carintia br. 12 u Trstu.

Prilog „Naše Sloge“ br. 19.

Glavna skupština kotarske gospodarske zadruge u Buzetu.

Kotarska gospodarska zadruga u Buzetu držala je dne 15. maja tek. godine svoju redovitu glavnu skupštinu u občinskom uredu u Buzetu i o teku iste primili smo i priobćujemo sljedeći izvještaj:

U 11 sati pr. p. otvori g. predsjednik Jakov Draščić skupštinu i ustanoviv, da ima prisutnih 120 članova, dakle broj više nego dostatan za održanje skupštine, pozdravi svih ukupno izrazjuć svoje veselje, što su se gg. članovi u tolikom broju danas odazvali, da razpravljaju u društvenih poslovih. Ne samo to nego i sve više rastoči broj članova nam je jasan dokaz, da se sve više shvaća korist ovakove zadruge.

Na 19 oktobra 1888, kad se je zadruga ustanovila, brojila je ista 21 člana, a koncem godine 1898 dakle poslije deset godina, bilo nas je 184. Do danas jih se ove godine upisalo 13 novih, tako ćemo do konca godine preći svakako i broj 200 članova. Kako i što je zadruga u prošloj godini uradila, razabrat će se iz izvješća tajnikova i blagajnikova, te umoli g. tajnika, da izvijesti.

Tajnik g. Franjo Flego izvijesti, da je zadruga koracala istim putem kako i prošlih godina. Jer je najveći prihod ovoga kotara od treće i jer se zadnje godine pojavila takodjer kod nas filoksera, to je za druga upriela svoje sile, da pomogne članovom boriti se uspješno i proti peronospori i proti filokseri.

Uz 220 kg. modre galice, što se je imalo od godine 1897 nakupilo se još drugih 1500 kg. tako, da se je imalo pripravno za članove 1720 kg.

Jer je bilo ljeto preko očekivanja suho nije se peronospora u tako velikoj sili pojavila, te se potrošilo samo 1180, kg. a 540 je ostalo za ovu godinu, što je svakako dobro za članove, jer dočim se orah 540 kg. kupilo lani po 22 1/2 n. kg. ove godine bi je se teško moglo dobiti manje od n. 36 po kg.

Prama zaključku lanjske skupštine naručilo se 13 novih štrcaljka, tako da jih je društvo imalo uz stare 75 na raspolaganje.

Ako ikoji to je nade, da su se članovi zadruge mogli uspješno boriti proti medljiki.

U lanjskoj glavnoj skupštini se bilo zaključilo, da će se skupno nabaviti žveplo i Thomasovu žliedru,

ali za prvo se je bilo malo njih prijavilo, a za drugo nam se poručilo iz Praha, da zastupstvo za Istru ima g. Skoković u Pazinu, a za Buzet pok. g. Rigo, te da tko želi neka se na ovoga obrati. Tako nije mogla zadruga dati naručbu ni za jedno ni za drugo. Lani se je bilo upravelo molbu na ministarstvo poljodjelstva, da bi zadrugi dalo bezkamatni zajam za nabavu modre galice i žvepla i štrcaljka. Jer je molba bila tek u aprilu poslana, nije se moglo postići ništa. Al-nam je koristilo za otu godinu, pošto smo pred malo dana dobili 12 štrcaljka Vermorel za pol cijene te 2000 kg. žvepla i 800 kg. modre galice badava, tako da će članovi imati od toga velike koristi osobito ove godine gdje je modroj galici poskočila cijena za jednu trećinu više nego lani.

U pripravah za horbu proti trsnomu usencu nije bilo toliko sreće.

Onaj vrtao, što se bio kupio lani u svrhu, da se priredi razsadnik američanske loze, nije bio dobrim pronadjen i moralo se potražiti drugdje zemljište, te se uzelo jedno u zakup za godišnjih for. 50. — Kupiti ga se nije moglo, jer bi bilo previše stajalo. Da ga se posvema uredi hoće se troška i to velika troška, kojega naša zadruga ne bi mogla snasati. Zato se upravelo molbu na ministarstvo poljodjelstva za podporu. Preporučilo se i osobno tu stvar kod c. k. namjestništva u Trstu, te je sva nada, da će nam biti zamoljena podpora i podana. Tako bi napokon doskora mogli članovi iz zadrugznoga vrtla američanske loze dobivati. To će biti od neizmjerne koristi osobito sada, gdje je filoksera konstatirana u Sovinjaku, a nemože se reći, da je nije već u Grimaldi, Draguču, Račićah, Vrhu, Svi Svetih i u Buzetu.

Pred desetak dana je vlada poslala 15'000 komada Riparia i Rupestris monticola, ali te su bile jako pretrpljene, te će se mali broj istih zažiliti. Kad bude priredjen zadrugni vrtao ne će biti tih neprilika.

će biti, kako se nadamo, od najbla-
gijih posljedica za našu družbu.
zahvalnosti našega društva za taj
mi i plemeniti podhvat ja Vas po-
je, g., da uzklknete sa innom: Ži-
rebački svenčičisti gradjani! Šlie-
talu hrvatska mladež njihove stope!
vršujem svoj govor.

Posujilnica u Puli.

vno priznata je istina, da narod,
nalazi u biedi i nevoљи, i koji je
dno odvisan od drugih, nemože se
vno pridignuti. Takav narod roboje
i tjelesno onomu, koji je bogatiji
iji od njega. U takvom ovisnom
nalazio se do nepravna i naš narod
Istri, a nalazi se na žalost u nekujih
i i danas. Da se taj narodnoj ne-
skoči, da se narod materijalno oslo-
la se ga priligne, počese naši prvaci
stre smovati novčane zavode pod
m »Posujilnica i štedionica«.
vi takav zavod ustrojiti bijaše na-
m velezaslužnoga Dra Laginje u
d naslovom: »Istarska posu-
na u Puli, registrirana za-
na ograničeno jamčeniće.
u posujilnici imade se snatrati
i svim ostalim posujilnicam, koje su
u Istri postale, i kojih imade već
iep broj.

matice naših posujilnica u Istri
e dne 21. pr. mj. svoju godišnju
skupštinu, o kojoj hoćemo, da nešto
e izvijestimo, te da nekoje opazke
u blagotvornom djelovanju nado-

upštinu otvorio je predsjednik gosp.
tko Laginja pozdraviv mnogobrojne
Izveće o društvenom djelovanju
minute društvene godine i obradim
1898 prihvaćeni biljubi jednoglasno
na sve prisutne najbliži utisak.
Izvjješća razabiremo, da je novčani
i premašio u godini dana jedan
tu forinta.

i štednjtu je prinatala »Posujilnica«
od svakoga redovito po 4 1/2 % a.
vala je svojim zadrugom po 6 1/2 %
i povisila interes, premda su ga prošle
bile povisile sve i najveće banke, —
lo je pomoženo lani 1063 zadrug-
287 1/2 biljuda forinta.

stoga dobitka bilo je ukupno for.
i to kojega su zadrugari odre-
bude podijeljeno »Družbi sv. Ci-
Metodias za Istru kao uteme-
ninos od for. 100. — a ostalo,
Ije sve u rezervni fond, koji ima
samo za pokriće gubitaka, ako bi

elatnost posujilnice bila je velika
na i u drugom pogledu.

ankov: i podporom »Posujilnice«
eno je 5 novih samostalnih
ava za štednju i zajmove,
Medlinu, Buzetu, Bernu, Oprtju
m. Tri prva su već i objelodanila
ačune za prvu društvenu godinu,
ila krasan uspjeh. —

a najzanimije je to, da je vodnjansko
ivo, talijanske krvi i jezika, došlo
luku »Posujilnice« g. Dr-u Laginji,
ljalo ga kao oca, da i njima ute-
osujilnica, da se obrane od krevopija,
janske liberatne gospode. — On im
obeašo, te je već pošla molba za
teju na sud u Rovinj*). I tako će
barie vodnjanski imat kasu, pod
ustvom naše »Posujilnice« — te je
nade, da će krasno napredovati, na propast
narodnim pijucem, a na korist sloge i
sporazumka medju Hrvat i pravimi Tali-
jani u Istri. —

*) Već je registrirana i društvo je počelo
Opazka uredništva.

sviestnih svojih povjerenika broji prek-
70000 članova. I Hrvati u Banovini imali
bi se na slični način organizirati; i sva-
kom ovrćen mjestu imala bi se osnoviti
podružnica društva sv. Cirila i Metodja za
Istru; djaci i rodoljubne gospodje imali
bi se zauzeti za taj važni posao. Grad Za-

Knuti toga zeimo i od naše strane, da se
naša mladež okoristi razboritih putkama
i naputeitna u onom članku. Sredim može
se već sada zaključiti, da ono blagodarno
šjeme nije palo na neptudno tlo; jer kako
se čita u hrvatskim novinama, zagrebački
svenčičisti gradjani započeli su akciju,

u svrhu, da se priredi razsadnik američanske loze, nije bio dobrim pronadjen i moralo se potražiti drugdje zemljište, te se uzelo jedno u zakup za godišnjih for. 50. — Kupiti ga se nije moglo, jer bi bilo previše stajalo. Da ga se posvema uredi hoće se troška i to velika troška, kojega naša zadruga ne bi mogla snasati. Zato se upravelo molbu na ministarstvo poljodjelstva za podporu. Preporučilo se i osobno tu stvar kod c. k. namjestništva u Trstu, te je sva nada, da će nam biti zamoljena podpora i podana. Tako bi napokon doskora mogli članovi iz zadrugznoga vrtla američanske loze dobivati. To će biti od neizmjerne koristi osobito sada, gdje je filoksera konstatirana u Sovinjaku, a nemože se reći, da je nije već u Grimaldi, Draguču, Račićah, Vrhu, Svi Svetih i u Buzetu.

rano svoje mladosti kaže duh samozataja i milosrdja prema biednoj sirotinji.

Na koncu ove južine su dječica po želji Njezine Visosti još zapjevala nekoliko mlilih pjesmica i završila sa »Bože živi!«

U istinu presretni su Veloselci, jer imadu u svojoj sredini ne samo članu Visoke carske obitelji, nego ujedno i najveće dobročinitelje, koji nastoje gljedge mogu biti Veloselcem na korist i biednoj sirotinji na pomoć. — Bog ih poživio i stotruko nagradio!

Iz blažene zemlje — glada. dopeljalo se je — kako piše »Mir« — samo jednom željeznicom i to preko Pontebe u Austriju ništa manje nego 59.000 Talijana u kratkom roku od 10. aprila do 10. maja. Koliko je takovih sretnika došlo oduzimat našim radnikom kruh od ustiju po željeznici preko Kornina i kroz Tirol, toga se ne zna. A la bi Istra gospodski stala, kad bi pripala toj zemlji glada, kojoj pripada po sudu g. Bennati-a.

Za glagolice. U hrvatski Dalmacije čitamo, da će se d poslu glagolice držati običaj sestr narodnoga svećenstva Dalmacije se i naše čestito svećenstvo nu važnije u priloge te naše naroda.

Tuča u Istri. Prijatelj mi dana pripoviedao, da je nemila tukla prošloga čedna puzezne o i Sovinjak — občina Buzet, te občina Opatalj. U Sovinjaku d seljaci žito pokosili, te polja na rali. Preporučamo oblastim, di ovih stromaha.

Vrtu veselen priradu podružnica družbe sv. Cirila i Trstu u nedjelju dne 11. t. i Ivanu kraj Trsta. Veselica vrši vrtu »Narodnoga doma« tamo. lice sudjelovati će glasa i pevska družvo« iz Trsta. Početi sata po podne. Ulaznica 25 nvč

Izpravak¹⁾

Izvolite častai Gospodine p tisk. zakona izvršiti sljedeći iz viesti izvršenoj na moj račun u Slogie od 18. p. mj. broj 17.

Nije istina, da je dne 8. k. poštanski ured u Labincih l nade bio zatvoren do poslje d več ravno u 10 sati bio je svaki ren a polag obstojećeg satnika dužan poste-meštar, da ga prijee.

Biti će istina, da je č. dop 10 svibnja došao u 9 sati na po je ista bila zatvorena, a to sa svin jer to nije uredovni sat.

Nije pak istina, da je isti poštanski ured zatvoren po deš mogu svjedocima potvrditi.

Toliko na čast istini u mi ravnanje č. dopisnika, koji nek mene, da e. kr. poštanski urec biti na njegovo raspoloženje izv njih ura otvoren, a nek si bo svoj dolnik, koji mu posve k kaže.

Labinci kod Vižinade 6./6./4
Giovanni Vo
e. k. pošte me

¹⁾ Za članke pod ovim naslovom ne odgovara. Ured.

Izjava.*)

Obzirom na dopis iz Pazin u »N. Sl.« dne 18. pr. mj. mol uredništvo, da izvoli prihvatiti koli Izdijeli na shod pokriveno snimiti klebuk pred gospodjima i eam, koje na shodu bijahu, u sa odlužih, neg u istinu tako reko da se je u vis uzvintu, a onla evieće, koje se na shodu nalazi. dopisnik biti će valjda tu moju k za pozdrave Trčaniina maharjem

A da bili bio na pozdrave i riječim odgovarano i derao se, ka dopisnik — niečem mjodlučnije.

U Pazinu koncem svibnja
Bruno Jurinčić v.
privr. ravnaj. učitelj hrv

^{*)} Za članke pod gornjim naslovom ne odgovara.

Listnica uredništva

Gosp. dopisniku iz Opatiji pisana pisma bacamo u koš — ako dol poznatih mun osoba.

Listnica uprave.

Nekojim reklamantom javljamo, da reklamacije moraju biti otvorene i bratkog sadržaja t. j.: reklamirani taj i taj broj, inače moramo mi pluniti globu ili reklamaciju vratiti.

Sl. e. kr. kotarskim oblastima u Istri: Odušnja pošta čini nas plati globu za svaku nefrankirano pismo, pa bilo i opazka službeno.

Razpis natječaja.

za sljedeće učiteljske službe:

1. za mjesto ravnajućeg učitelja II. vrsti i učiteljice III. vrsti na dvorazrednoj mješovitoj pučkoj školi u Pazinu sa hrvatskim nastavnim jezikom, a italijanskim kao predmetom.
2. za mjesto ravnajućih učitelja III. vrsti na jednorazrednih mješovitih pučkih školah u Čepiću, Kršanu i Bernu sa hrvatskim nastavnim jezikom, a italijanskim kao predmetom.
3. za mjesto ravnajućeg učitelja III. vrsti na jednorazrednoj mješovitoj pučkoj školi u sv. Nedelji

Poziv na predplatu.

Učiteljskoga glasnika, koji će izlaziti u Zagrebu dva puta mjesečno u većem formatu od 16. stranica i omotom sa oglasima — Cijena mu je 6 kruna na godinu.

Smjer »Učiteljskoga glasnika« je unapredjeo u pogledu materijalnog stanja našega učiteljstva.

Prvi broj izaci će pred uskrsom i biti će razaslan učiteljstvu naše domovine sa nadom, da će ga i učiteljstvo poduprijeti i jer se radi lih o boliku njegovu. Želja je također, da se »Učiteljski glasnik« udomi i izvan učiteljskoga kruga, koji se zanimaju za napredak naših škola.

Preporuča se i pojedini čitaonicama u našoj domovini

Vlasnik i izdavalac »Učiteljskog glasnika«

PAVAO BARICH

razaslije uz poštansko pouzete, pakete po 5 klg. sve franko do mesta predjeljenja

KAVU

Santos finu	1 K. for.	—,94
„ najfiniju		1,04
S. Domingo		1,26
Portorico finu		1,32
„ debelo zrnje		1,58
Moka izvorna		1,46
Cuba posebna		1,70

Prodaju se jeftino

jedne Oranlie-harmonium sa nedajom.

jer će se dobivati i trte nepačene i trte shodne za zemlje ovoga kotara.

Kako drugih godina bila su i prošle godine trojica iz našega kotara u Poreču na zemaljske troškove, da se uvježbaju u ciepljenju americkanskih loza. Akoprem je samo jedan od njih pohvalni red dobio uvjereni smo ipak, da su se sva trojica okoristili onimi vježbami.

Jer je iztekao Ivanu Flegu rok od dvie godine za vodjenje govedje naskočne postaje, dobilo se od pokrajine novog bika bujske pasmine i povjerilo vodjenje postaje Silvestru Rašpoliću iz Pintori. Žalibože taj bik nije odgovorio i ne odgovara obćem očekivanju.

Od pokrajine se primilo i jednog nerasta pasmine Jorkshire i povjerilo ga se g. Antonu Draščiću iz Sv. Martina. Vrst nije baš najbolja.

Zadruga je također sudjelovala kod razdijeljenja murava, što jih je u liepom broju i liepe vrsti poslala pokrajina onim, koji su se bili ovdje prijavili. Na isti način je sudjelovala i kod nabave raznih predmeta za jubilarnu izložbu u Beču.

Po tom se vidi, da u granicah označenih društvenimi sredstvi uradilo se ono, što se moglo. Dao Bog, da bi se u napried i više uradilo, a da to bude hoće se više rada i više poštovnosti i više zanimanja sa strane gospode odbornika i članova.

Skupština je primila to izvješće do znanja i zatim je g. dr. M. Trinajstić, kako blagajnik, izvjestio o stanju blagajne.

	for.	nvč.
Dohodak je imala zadruga u godini 1898 for. 394-11 ¹ / ₂ i to:		
1. Ostatak god. 1897	34	57 ¹ / ₂
2. Naknada vozarine modre galice	18	49
3. Članarina	83	—
4. Naknada troška za dopeljanie bika i za nabavu izložaka za bečku izložbu	15	08
5. Povratak posude	15	—
6. Predhjam	94	22
7. Dio lovkilil taksa i globa	310	50
8. Prodaja modre galice	—	—
9. Pripomoć zemaljskog gospodarskog vieća za nabavu škopolnice	9	25
Ukupno	594	12¹/₂

	for.	nvč.
Prinu tomu je izdatak iznašao for. 486,75 i to:		
1. Pristojbina za prenos prava vlastničva kupljenog vrta	3	75
2. Nabava sjemenja	6	86
3. Troškovi za pošiljku i nabavu izložaka u Poreč za dopeljanie bika i za dangube kod nagrada ovaca u godini 1897	19	75
4. Poštanski i ini troškovi	2	84
5. Nabava modre galice	244	11
6. Nabava 13 novih šrenjlika i popravak starih	152	90
7. Prevoz modre galice	11	34
8. Učlanjenje jednog člana u družvo Sv. Jeronima	5	—
9. Povrćena posuda	15	20
10. Upravni troškovi	25	—
Ukupno	386	75

K točki 5 razjasni blagajnik, da ako su troškovi manji od dohodka prodajom modre galice, ne smije se misliti, da je družvo štogod dobilo sa prodajom. Ona razlika potiče odatle, što je bilo ostalo nešto neprodane galice još od god. 1897. pak se je tu prodalo u godini 1898.

Ovom prilikom upozori isti g. blagajnik članove, da je ove godine modra galica poskupila za cielih 15 novčica, jer, dočim smo ju lani kupovali po novčica 22¹/₂, na veliko, ove godine ju je težko dobiti i po novč: 37. Razlozi mogu biti tomu razni. Može biti, da je kriva sve veća uporaba i proti peronospori i u druge obrtne svrhe, a može biti i dogovor medju tvorničari. Bilo što mu drago, jer gospoda članovi bez nje nemogu proći i jer je skupija, moraju oni priručljivati raztopinu strogo onako, kako je propisano i upotrebljavati ju prema svrsi, dakle niti u raztopinu metati modre galice više od potrebe niti raztopinu u taman razlievati. Kod toga njim protumači kako se raztopina modre galice prirudjuje i kada se rabi.

Na to g. Antun Osso, kako pregledatelj računa, koji su bili po pravilih izloženi kroz 14 dana u občinskom uredu na uvied gg. članova, izviesti, da je pregledao sve račune i namire i da je našao sve u potpunom redu te predlaže, da se račun potvrde i da se g. blagajniku i odboru dade obsolutorij.

Taj predlog bude primljen jednoglasno.

U ime odbora izviesti Dr. M. Trinajstić, kako blagajnik, o proračunu za tekuću godinu, te sudjelovanjem mnogo članova bude prihvaćen sljedeći: Proračunu za godinu 1899.

	for.	nvč.
Dohodak:		
1. Ostatak koncem godine 1898	107	36 ¹ / ₂
2. Dio lovkilil taksa i globa	132	50
3. Prodaja modre galice	150	—
4. Globe	5	—
5. Članarina	200	—
6. Prodaja kupljenog vrta	50	—
Ukupno	644	86¹/₂
Izdatak:		
1. Upravni troškovi	25	—
2. Nabava novih škopolnica i popravak starih	250	—
3. Nabava sto mješica za žrepljanje	150	—
4. Radnje u zadrudnom vrtu	200	—
5. Učlanjenje dvojice družbi Sv. Jeronima	10	—
6. Ini troškovi	9	86 ¹ / ₂
Ukupno	644	86¹/₂

Na to uzme opet rieč g. Dr. M. Trinajstić, da ime odbora izviesti skupštinu o predlogu za osnuće zadruge za uzajemno osiguranje goveda.

On predoči članovom kako danas teži sve za udruživanjem. Svi stališi skupljaj se u svoja družva,

ih prisaom sataru; proti hrupavosti i pomuklosti grla.

Cijena 50 para

Lijekarna i Pharm.-Kemijski Laboratorij
L. GHERSETICH
Volesko — Istra.

zemne i inozemne farmaceutičke preparate djelonice u zalibi, djelonice se ih, ako ih nema u zalibi, najbrže i najjeftinije pripravu.

Posiljke po pošti obavljaju se najbrže, ako se prije pošalje novac, veće uaručebe također poštanskim pouzecem.

Ako se prije pošalje novac, (najbolje poštom naputicom) stoji poštarina mnogo manje nego sa postarskim pouzecem.

Nepodpisani se dopisi ne ti- skaju. Pripisana se pisma, oglasni itd. tiskaju po obič- nom cjeniku ili po dogovoru. Isto tako je sa prilozima. Novi se šalju poštarstvom napuniticom. (nasegno postale) na admini- straciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list ne dođe na vrijeme, neka to javi odpravničaru u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana upiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Mlogom rastu male stvari, a našoga sve pokvari.“ Nar. posl.

Odgovorni urednik i izdavačel Mate Mandić.

Tiskara konzorcija lista „Edinost“ ulica Carinča br. 12 u Trstu.

Izlazi svakog četrtka na cie- lom arku, osim 2. februara, 6. aprila, 11. maja, 1. junija, 29. junija, 2. nov. i 28. dec. Netiskani dopisi se nevrtačuju.

Nebijelgovani listovi se ne- primaju. Predplata poštarinom stoji 5 for. za svake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2 1/2 i 1 za pol godine. Izvan care- vine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 nč.

Uređništvo nalazi se u ulici Farneto broj 14.

Sjetite se

„Družbe sv. Cirila i Metoda“

za Istru!

GOVOR

prevoj. g. dra Duška Vitezica, držau na glavnoj skupštini družbe sv. Cirila i Metoda u Opatiji dne 25. maja. (Konac.)

Na svršetku predznajne upravno go- dine naša družba imala je dvadeset i devet podružnica, a buduć da ih se je u minuloj upravnoj godini ustrojilo pet, u sadašnjoj od sada dvie, — to ona danas broji u svem trideset i šest podružnica. Ali za naše potrebe trebalo bi, kako sam jur u prijašnjim skupštinama kazao, da se u svakoj župi, u kojoj stanuju isključivo ili većinom Hrvati dotično Slovenci, ustroji barem jedna podružnica.

Priznati ćete ž. g., da smo još veoma daleko od izpunjenja tog zahtjeva. Nu, gospodo častna, u tom ne sastoji još sva nevolja; ima još gorega! Od svih trideset i četiri podružnice, koje su obsto- jale koncem prošle godine, ponelo ih je samo osamnajst na vrijeme izvješke o svo- jem djelovanju i polužilo račune društve- nomu ravnateljstvu, dočim ostale učinile su kasno, ili netočno, ili pak nramorkome žute.

Mi ne nalazimo rieči, kojim da okrstimo takovo neuhajstvo. Neuhajni čestokrat pogibljiji su tielu, kojemu pripadaju, nego li sami otvoreni protivnici. Najskrajnje je vrijeme, da se osvjestimo, da pogledamo u oči pogibelji, koja nam prieti. Radi se o tom, da siloviti i snažni naši protivnici nastoje pogubiti i zatri hrvatski i sloven- ski narod u ovoj pokrajini, premda smo prama njima u većini na broju. Da uklonimo od nas tu užasnu pogibelj, treba da složimo sve naše sile i da neumorno radimo. Si- romah i imućni, svaki po svojim silama mora se sjetiti družbe Sv. Cirila i Metoda, bud da se upiše kao član, bud da joj pri- teče u pomoć manjom ili većom svotom. Taj su dužne pomoći i naše obćine, u ko- liko im to sredstva dopuštaju. Ono, što je dozvoljeno talijanskim obćinskim upravama, mora biti našim.

U svakom gradu, u svakom selu, u kojem stanuju isključivo Hrvati ili Slovenci, ili su u većini, neka se ustroji muška ili ženska, ili mješovita podružnica, ako se nije već do sada ustrojila. Ali nije dosta osnivati podružnice i sakupljati članove. Onda dođe tek najglavnije, t. j. redovito ubirati članarinu, držeći se u tom pogledu propisa obćinstva, a navelistito ustanova § 14. pravila i § 31. pravilnika, po kojima uz nove, primljene u ime članarine ili darova, ima se ujedno poslati izkaz dotičnih članova, koji su te nove plaćili, i to u prvaj polovici siječnja i srpnja svake godine.

Kad bi blagajnik podružnice opazio, da ima poteškoća sa uplatom članarine, neka ima pomnju, da pošalje svakomu članu na vrijeme potvrdu o članarini u knugi; jer ako nitko ne dođe po nove, mnogi zahar- rava, da su u obće članovi; zlostatke im se ne da plaćiti i tako se podružnice malo po malo razvrgnu. Učinimo ponajprije sami kod kuće sve, što nam je moguće, da oču- vamo naš narod od dnevne i tjelodne pro- past. Pojedini, društva i obćine, svi neka učine u tom pogledu svoju dužnost. Pošto pak naše sile nisu dostatne, da odolimo takovim protivnicima, to se utječemo na- šoj srodnoj braći izvan Istre, navelistito onima, koji stanuju u Dalmaciji i Banovini, da nam priteku u pomoć.

Što se napose Dalmacije tiče, društveno predsjedništvo vidičel, da je mi- nistarstvo nitarnjih posala svojim odpisom od 25. listopada 1898. dalo dozvolu, da se ustroje podružnice družbe sv. Cirila i Metoda za Istru u svim krajevima i zemljama, zastupanim u carevinskom vieću, vidičel to predsjedništvo, obratilo se je svojim pozivom od 11. siječnja 1899. na braću u Dalmaciji s molbom, da nam pri- skoče u pomoć osnivajući podružnice u svim gradovima, mjestima i selima, gdje ima barem 20 rodoljubu pripravnih, da ustroje takovo društvo. Društvenom ravnateljstvu stigla je do sada samo jedna prijava, i to popa Frana Gabrića i dru- gova iz Metkovića u Dalmaciji za ustro- jenje mjekovite podružnice, koja prijava prosliedila je do znanja o. k. namjestništva u Zadru.

Pošto braći u Dalmaciji mora biti po- znato naše prežalostno stanje, to ne mogu propustiti, da i ovom prigodom ne stavim na sree istoj našoj braći, da se što prije i u što većem broju odzovu navedenom po- zivu. Ali ne samo u Dalmaciji imalo bi se ustrojiti podružnice sv. Cirila i Metoda za Istru, nego i u samoj Banovini. Doista, ako njemački »Schulverein« i talijanska »Legg nazionale« imaju svoje skrbnike izvan gra- nica Austrije; ako se za »Schulverein« pobiru prinosi u cijeloj njemačkoj državi, ako društvo »Dante Alighierie« ustrojeno u Milanu prisrbi za »Legg«, koliko njoj treba novaca, zar ne bi mogla i družba sv. Cirila i Metoda, koja ne napada ni- koga, kako to čine »Schulverein« i »Legg nazionale«, nego samo brani svoju najdra- gojenju steečevinu, naime svoju narodnost, zar ne bi mogla ona imati svoje podružnice u Banovini, da u njoj sakupljaju prinose?

Hrvatsko-slavonska-dalmatinska vladu u Zagrebu po našem skromnom nuienju ne sumo da ne bi zapriečila ustrojenu po- družnicu sv. Cirila i Metoda u zemljama svojega područja, nego imajući pred očima ponajviše talijanske vlade prema društvu »Dante Alighierie«, koje ide za tim, da putem društva »Legg nazionale« uništi i zatre hrvatski živalj u Istri, oni bi sama prišla sredstva, da se Hrvati i Slovenci Istre mogu braniti proti nezakonitom i bezdušnom napudnju talijanskih žovnista. Ove nazore uzimamo si slobodu predložiti čestnim saborskim zastupnicima u Zagrebu bez razlike političkog načela, e da bi nam do zgodne priskočili u pomoć. »Krv nije voda!« Krasna je to rečenica naših pra- otaca; ona mora također biti naše geslo u javnom životu. Pitanje o ustrojenju po- družnica u Banovini obširno se razpravlja u dopisju, avrštenom u listu »Hrvatska Domovina« od 7. kolovoza 1898. pod na- slovom »Podružnica sv. Cirila i Metoda u Zagrebu i drugdje«.

Pošto je ovo pitanje od nemale va- žnosti, ne će biti suvišno izerpiti iz navedenog dopisa nekoje točke. U tom dopisu se tvrdi najprije, da se kod drugih naroda puno više čini u narodne svrhe, nego kod Hrvata, a kao primjer spominju »austrijski- skih Niemci, onlu navelistito Česi, koji u tom pogledu tvore prava čudesa. Pomnie- niji spisatelji razlog je tomu, da se oni znadu veoma dobro uredjivati i organizi- rati. Svako česko selo ima podružnicu »Mutice školske«, društvo, koje odgovara našoj družbi. I braća Slovenci daju nam u tom pogledu krasan primjer, jer njihovo društvo sv. Cirila i Metoda s pomoću po- družnica muških i ženskih liepo napreduje; a literarno društvo sv. Mohora nastojanjem svjestnih svojih povjerenika broji prek: 70000 članova. I Hrvati u Banovini imali bi se na slični način organizirati; u svako- ovom obćem mjestu imala bi se osnovati podružnica društva sv. Cirila i Metoda za Istru; djanei i rodoljubne gospodje žna- bi se zauzeti za taj važni posao. Grad Zna-

greb, koji je vazda prednjačio svojim ro- doljubim, imao bi i u ovom poslu biti prvi; da bi zagrebačka muška i ženska podružnica imale domala svaka do hi- ljadu članova; diljem ciele Hrvatske da bi se lako sakupilo 10—15 hiljada članova i tim družbi sv. Cirila i Metoda osjguralo godišnji prihod od 20—30.000 for. od same članarine, ne računajući zabave, koje mogu podružnice predjivati, dobrovoljne prinose itd.

Konačno se u dopisu opaža, ako se ne dozvole podružnice, jer je družba u Cislataniji, neku se onlu ustroji drugo posebno društvo u svrhu podpore hrvats- kih škola, jer se i za prijašnjih vladu zem- ljaški novac slao za podpore u Istru. U pogledu ovog namijenjenog društva treba upaziti, da bi isto bilo donekle slično ta- lijanskomu društvu »Dante Alighierie«, ali bitno bi se razlikovalo u tom, što se novei ovoga društva upotrebljuju u memoralne svrhe, naime za raznarodjivanje austrijskih Hrvata i Slovenaca, dočim bi se novei ovoga našega upotrebili, da se zaprieči takovo prikrono postupanje. U z duje vrie- me čita se u hrvatskim novinama drugih sličnih predloga i toplih članka u korist družbe sv. Cirila i Metoda za Istru. Mi se smatramo dužnima s nekojima od ovih ob- širnije se baviti; s jedne strane, da izka- žemo našu harnost prema spisateljima na- vedenih članka na njihovoj brizi za našu miljenicu, a s druge strane, da tim pripom- ognemo, da se navedeni predlozi doista oživjore.

Pod naslovom »Za našu Istru« čitalo se pred nekoliko mjeseci u rodoljubnim hrvatskim novinama, da Hrvati ne smiju dozvoliti, da društvo sv. Cirila i Metoda za Istru bude nazadovalo, već da moraju sve učiniti, kako bi ono napredovalo. U tu svrhu predložilo se, da svaki hrvatski grad i svaka imućnija hrvatska obćina uvrti u proračun svake godine malu svotu u ime podpore navedenom društvu, te da se sa tim učini liepo patrioitično djelo. Isto tako čitalo se je pred par mjeseci u uvedenim novinama slijedeći predlog na korist naše družbe: naučilo se je naime, da povjerenici »Matice Hrvatske«, izru- čujuć godišnje matične knjige i utjerujuć dočine nove, saberu od svakoga člana »Matice«, koji bi na to pristao, deset nov- čića za družbu Sv. Cirila i Metoda za Istru. Ako bi — kako se ima očekivati — svaki član matice pristao na taj nez- natan namet, misli predlagatelj, da bi naša družba dobila na taj način liepi godišnji dar po prilici 1000 forinta.

Mi gojimo nadu, da od strane upraviteljstva ovog rodoljubnog i veleslužnog društva ne samo da se ne će priečiti, nego da će se povjerenikom preporučiti, da se drže ovog savjeta. »Hrvatska Domovina« u Zagrebu, kao jedan od organa sjedinjene opozicije, u uvodnom članku od 30. srpnja 1898. pozivlje se na tužbu predsjednika družbe sv. Cirila i Metoda za Istru, izau- čenu u zadnjoj glavnoj skupštini gleda toga, da su se prinosi navedene družbe snižili i da ne vlada već ona poživtvoznost, kakova se kod ustrojenja družbe pokazala, i ovaj list tražeći uzrok tomu žalostnomu njavu misli, da je nemalo istomu kriva mlitavost za patrioitični rad, koja da je počela uzi- mati mah kod naše mladeži.

Prijašnjih godina imali smo od naše strane prigoda diviti se žarkomu zauzi- manju naše mladeži za napredak naše družbe, ali žalihove u zadnje vrie me očutimo i mi, da je taj plemeniti zar počeo malaksati. Radl toga želimo i od naše strane, da se naša mladež okoristi razboritim poukama i napueteima u onom članku. Srećom može se već sada zaključiti, da ono blagodatno sjeme nije palo na neplodno tlo; jer kako se čita u hrvatskim novinama, zagrebački sveučilišni gradnji započeli su akciju,

koja će biti, kako se nadamo, od najbla- gotvornijih posljedica za našu družbu. U znak zahvalnosti našega društva za taj rodoljubni i plemeniti podhvat ja Vas pozivjem ž. g., da uzkliknete sa imom: Ži- vili zagrebački sveučilišni gradnji! Sliedila i ostala hrvatska mladež njihlove stope! Tim završajem svoj govor.

Posujilnica u Puli.

Davno priznata je istina, da narod, koji se nalazi u biedi i nevoji, i koji je materijalno odvisan od drugih, nemože se ni duševno pridignuti. Takav narod robuje duševno i tjelovno onomu, koji je bogatiji i lukaviji od njega. U takvom ovisnom stanju nalazio se do nedavna i naš narod u cijeloj Istri, a nalazi se na žalost u nekojih krajevih i danas. Da se toj narodnoj nevoji doskoci, da se narod materijalno oslo- bodi i da se ga pridigne, počeo naši prvaci širom Istre snovati novećane zavode pod naslovom »Posujilnica i štedionica«.

Prvi takav zavod ustrojen bijaše na- stojanjem veleslužnoga Dra Laginje u Puli pod naslovom: »Istarska posu- jilnica u Puli«, registrana za- drugu na ograničeno jamčenje.

Ovu posujilnicu imade se snatrati maticeom svim ostalim posujilnicam, koje su kasnije u Istri postale, i kojih imade već danas liep broj.

Tu matice naših posujilnica u Istri imala je dne 21. pr. mj. svoju godišnju glavnu skupštinu, o kojoj hoćemo, da nešto obširnije izvjestimo, te da nekoje opazke o njenom blagotvornom djelovanju nado- vežemo.

Skupština otvorio je predsjednik gosp. Dr. Matko Laginja pozdrav mnogobrojne članove. Izvešće o društvenom djelovanju tečajem minule družvene godine i obracun za god. 1898 prihvaćeni bijahu jednoglasno učiniv na sve prisutne najliepi utisak.

Iz izvješća razabiramo, da je novčani promet premašio u godini dana jedan milijun forinta.

Na štednju je primala »Posujilnica« novac od svakoga redovito po 4 1/2 %.

Davala je svojim zadrugom po 6 1/2 % a nije im povisila interes, premda se za prošle godine bile povisile sve i najviše banke. — Bilo je pomoćeno lani 1063 zadru- gara sa 287 1/2 hiljada forinta.

Cistoga dobitka bilo je ukupno for. 1713.22 — od kojega su zadrugari odre- dili, da bude podjeljeno »Družbi sv. Ci- rila i Metoda« za Istru kao uteme- ljiteljni prihod od for. 100. — a ostalo, da predje sve u rezervni fond, koji ima služiti samo za pokrće gubitaka, ako bi ih bilo.

Djelatnost posujilnice bila je velika i korisna i u drugom pogledu.

Poukom i podporom »Posujilnice« utemeljeno je 5 novih samostalnih družtava za štednju i zajmova, i to u Metkoviću, Buzetu, Bernu, Oprtiju i Tinjani. Tri prva su već i obćelohumla svoje račune za prvu družvenu godinu, i izkazala krasnu uspjeh.

Nu najzanimije je to, da je vodjajansko pućanstvo, talijanske krvi i jezika, došlo k našeliku »Posujilnice« g. Dra Laginje, i zaključilo ga kao oten, da i njma ute- mliji posujilnicu, da se obrane od krevopija, od talijanske liberalne gospode. — On im je to i obćeno, te je već pošla molba za registraciju na sud u Rovinj. I tako će »Bumbarie« vodjajanski imat kasu, pod nadzorstvom naše »Posujilnice« — te je nade, da će krasno napredovati, na prepast mnogim pijaviciam, a na korist sloge i sporoznuka medju Hrvati i pravimi Tali- jani u Istri. —

*) Već je registrana i društvo je počelo Opazku uređništva.

Prije postanka »Posujilnice« najobičniji interes u Istri bio je 12-15% a i do 30% ili više. Od kad postoji naša »Posujilnica« prisiljeni su gospoda Talijani suiziti interese na 8 i 6 1/2 po sto. No to je još dosta visok interes prema onomu, što se plaća u drugih zemljah. »Posujilnice« je gledala i tomu zlu doskočiti, i zbilja je postigla, da su velike kase izvan Istre, s kojim je ona u savezu, izravno dale zajmova ili postuda na hipoteku u Istri po 5 1/2, po 5, i po 4 1/4 po sto, uz pogodnost male obročne odplate. Tako je došlo u Istru do 200 hiljada forinta u jednoj godini a u napried će ako Bog dade i više.

Kako vidimo snizila je »Posujilnica« interes na taj način za 1/2, dupače i za četvrtu po sto, izpol interesa, kojega uzima pokrajinski zemljišno-vevresijski zavod u Poreču. Ovaj nedaje posude u novu negu u založenja, pa uzima 5% ali k tomu plaćaju dužnici za upravne pristojbe po 33 ili 24 novč. od 100 for. svake pol godine, i nota bene, uvijek na celi prvobitni iznos duga. Tako se može računati, da plaćaju 1% preko interesa. Toga odučstva nema nigdje nego u Istri, jer u drugih pokrajinah obično na dugove izpol 3000 for. neuzima banka nikakve pristojbe, a na više dugove samo za 5—6 godina a posle ništa. Uz to se interes drugdje plaćaju obično sa 4%, i sada već po 3 1/2%.

— Kod zadnje saborske razprave glede zemaljske banke nije se misao nitko od mudrih talijanskih zastupnika, da predloži, da bi se snizilo kamatnjak toga zavoda. Vidi se koliko im dobrobit siromašnoga naroda leži na srcu! U tomu ih barmem nisu priečili naši zastupnici, jer ih nije bilo u saboru. Kod istarske vjeresijske banke postaje svi uvjeti za sniženje interesa. Cijena založenja je povrh pari t.j. povrh nominalne vrijednosti i prodavaju se okolo 105 for. za svako 100 nominalnih for., a obća je tendencija, da interes padne, u Austriji vrijednost sa 4% stalna interesa imaju pari. U vlastitoj zalih pučke banke ima valjda do 200 hiljada for. njenih papira, pak bi mogli liepo početi postepeno suizavati interes, i staviti se u red s drugim pokrajinama. Ali da! mare gospoda za boljak biednog naroda; njima je dosta kad su sami siti, i nije se između svih zastupnika našao niti jedan, da bi predložio kakvu koristan preinaku. Samo je gladki i sladki Ritzzi predložio, da se tiska obveznica po 50 for. — da ih bude moguće lakše prodati. Neznamo za sjegurno kako postupaju gospoda sa založenjima kod podieljivanja zajma ili posuda, ali se bojimo, da će onih 4 ili 5 for. razlike između nominalne i prodajne cijene igrati veliku ulogu kod »skrasnih« osnovata talijanske pokrajinske klike. Nastojati ćemo, da se osvjedočimo o stvari, pak da se povratimo na predmet drugom zgodom.

Iz svega rečenoga proizlazi, da jedino naša stranka imade smisla, volje i mara za dobro siromašnoga naroda Istre i za gospudarski napredak naše pokrajine. Sve što protivnici naši učine u tom pogledu, biti će radi djelovanja našeg i od straha pred našim uspjesi.

Hrvati!

Dvije sto dvedeset i osam je godina, što su u Bečkom Novom Mjestu hrvatski veliki ban Petar grof Zrinski i knez Fran Krsto Frankopan životom platili svoju ljubav za rod i dom. Kostii onih, što su živi bili strah i trepet dikamna, a dika i jaka obrana svoga naroda, ne leže u rodnjoj grudi, niti će na žalost ikada ležati: grobi im se ne zna....

Hrvati! Da izpunite čia pietetu spram velikih zastupnika zdrave hrvatske svijesti, da pokazete, da vam njihovo ime nije mrtva rič, da dokazete sve to djelom, odzovite se našemu pozivu.

Hrvatska je akademička omladina u Beču dala fotografski snimiti sve one predmete, što se odnose na tragični dan 30. travnja 1671., a nalaze se u Bečkom Novom Mjestu. Prvi je to put, što ih imamo na okupu. To su: dva snimka (obadvije strane) mača, kojim su liče odrubljene mušeničke glave, snimak nadgrobnog ploče, što je sada uzidana na crkvi, snimak spomen-ploče, što je podignuta na mjestu stratišta i snimak starinske uljene slike (izradjene po jednom suvremenom drvo-rezu), što prikazuje sami prizor dekapi-tacije.

Fotografije su izradjene u kabinet-formatu, krasno uspjelo, svi nadpisi čitljivi, a cijena je za svih pet komada 5 (pet) forinti.

Čisti dobitak nmičenjen je istarskoj družbi sv. Cirila i Metoda,

te hrvatskom starijskom društvu u Kninu za odplatu Kninske tvrđavje, toga svetog hrvatskog spomenika, koju je sponomato društvo, premda siromašno, kupilo, da ne padne u ruke nama neprijaznih elemenata, u nadi, da će mu svi Hrvati svojim obolom za narodnu stvar priskočiti u pomoć.

Evo prilike!
Mi pozivljemo sve čestite Hrvate, pojedince i razna društva, čitaoce i političke klubove, kužiare i dr., da što prije nabave sponomate fotografije, da odplate tino jedan dio duga, što ga hrvatski narod duguje svojim velikim sinovima, a tim i doprinesu svojoj kamečak temelju narodne samostalnosti, probudjenju hrvatske svijesti.

Naručbe prima: stud. i ur. Milan Matić, Beč (Wien) VII., Burggasse 81, Mezzanin 2, a slike šalje, ako mu se novac (5 for. i 20 novč. za poštarinu) unapried pošalje ili uz povučec.

U hrvatskim novinama izniet ćemo imena p. n. naručitelja osim onih, koji to izrično zabrane.

Hrvati! I opet apeliramo na vaše rodoljublje, na vaš ponos, a da ne ostanemo razočarani u radu za svetu stvar!

U Beču, 27. svibnja 1899.

Uz hrvatski pozdrav
Uroš Masovčić, Milan Matić,
stud. med. stud. iur.
Željko Kutuzović,
stud. ing.

Pogled po svijetu.

U TRSTU, 14. Junja 1899.

Austro-ugarska nagodba sklopljena je nakon silnih napora sa objiju strana i pošto je kod dogovaranje se stranaka i sama krana opetovno posredovala. Uvjeti, pod kojimi je ta nagodba sklopljena, nisu još te poznati, te svi glasovi, koji se o tomu pronose, nisu nego puka nagadjanja. U sutrašnjoj sjednici ugarskoga sabora izvjestiti će ugarski ministar predsjednik Szell o ustanovih te nagodbe. Već sada je poznato, da je ugarski ministar predsjednik popustio austrijskoj vladi glede produljenja nagodbe do god. 1907., dočim je izposlovan od austrijske vlade, da kor carinskom i trgovačkom savezu iziće vazduh s rokom trgovačkih ugovora.

Njemačke liberalne novine nisu zadovoljne s uspjehom nagodbe, predstavljaju stvar kao da je grof Thun pretrpio kod ugovaranja poraz. Vladi prijazne novine kažu, da je su utamčenom nagodbom izpunjena vruća želja krune i da može s njom biti Austrija zadovoljna.

Pošto je sada sretno riješeno glavno dnevno pitanje o nagodbi, nagadjanju nekoji bečki listovi, da bi se moglo sastati carevinsko vijeće mjeseca septembra. Veoma dvojimo, da će se moći mirno razpravljati u carevinskom vijeću prije nego li se rieši jezikovno pitanje u Českoj. Niemei obstrukcionisti biti će stalno proti nagodbi niti će dopustiti, da se triezno razpravlja dok se nezadovolji njihovim nemiženim težujanj.

Nakon proglašenja njemačko-narodnog programa u Austriji zaključili su čestite zastupnici iz Moravske, da se imade upitati njemačke članove moravskoga sabora, koji sjede u povjereničtvu za nagodbu između Čeha i Niemaca, da li smatraju oni mjerodavnim jedino njemački program ili kane i nadalje voditi pogovore u povjerenstvu sa českim zastupnici. O tom odgovoru ovisiti će i postupanje Čeha, koji su za sporazumljenje između obiju narodnosti.

Iz Biograda dolazi viest, da kuni tamošnja vlada izdati modru knjigu o najnovijih dogodjajih u staroj Srbiji i Macedoniji, koje su prouzročili turski podanici u tih pokrajinah.

Bugarska kneževska vlada zaključila je, da se imade na bugarsko-turskoj granici pojačati vojnička po-

sada. U tu svrhu poslala je na graničnu Dugnice i Kestendila jednu konjaničku i jednu pjesačku pukovninu. Ona opravdava taj svoj korak strogom provedbom pograničnog korduna za održanje mira.

U talijanskom parlamentu provadjaju radikalni zastupnici obstrukciju poput njihovih prijatelja u bečkom carevinskom vijeću. Oni napinju sve sile, da otegnu prihvati vladinih političkih predlogu. Radi toga postupanja radikalnih zastupnika nalaze se predsjedništvo i vlada u velikoj neprilici.

Francezko ministarstvo moralo je odstupiti, pošto se je većina parlamenta izjavila proti prestrogim redarstvenim mjeram, koje je upotrebio ministar predsjednik Dupuy prigodom velikih konjskih natkivanja na Longchampsu, kojim je prisustvovao i predsjednik republike Loubet.

Na mirovnoj konferenciji u Hagu nisu — kako se je predviđjalo — već sada složni odaslanici raznih država niti u nekojih načelnih pitanjih. Tako je izjavio u jednoj od posljednjih sjednica odaslanik Njemačke, da se njegova vlada protivu uvedenju stalnog mirovnog sudišta, jer bi se takovim uvedenjem prikratilo prava vladara i naroda.

Franina i Jurina.

Fr. Pisu mi, da su prvu netelju od maha pazinski krnjeli i šarenjaki va Novakeh talijanski pamet prodavali.

Jur. Kakova j' bila pak trgovina?

Fr. Slaba, zač daj' i va Novakeh bednasteh glav kako su i neke šarenjačko-krnjelske.

Fr. Ča da su mačji poslali Kajfu po beči za izbore?

Jur. Bori su, zač su nemi dat vuku oveo past.

Fr. Ma da j' le nekamo sprosal.

Jur. Aj ni, zač su ga nesli al peljali.

Fr. Ja da bi za njim šli i svi drugi mačji generali.

Jur. Amen Bože!

Različite viesti.

Imenovanja. Ministar financija imenovan je G. Alojzija Goljevčeka. e. k. financ. komesara, tajnikom u okrugu e. k. financ. ravnateljstva u Trstu. Čestitamo!

Ministar pravosudja imenovan je sudbenoga pristava u Motovnu g. Dr. H. Stepančića e. k. kotarskim sudcem u Buzetu. Imenovanja za Dalmaciju. Dvorski tajnik kod upravnoga suda u Beču gosp. Rikard Malnić imenovan je e. k. namjestničkim svjetnikom u Zadru. Gosp. Malnić služio je u političkoj struci i Istri i ovdje u Trstu, te ostavio svuda najbolji glas vrlo čestitoga činovnika.

Dr. Valentin Müller, proš stolo-noga kaplana u Celju i predsjednik veleza lužnog slovenskog društva Sv. Mohora preminuo je dne 6. t. mj. u Celovu. Bratski narod plače punim pravom nad grobom toga uzornoga svećenika i rodo-ljuba. Viečni mu pokoj!

Za družbu sv. Cirila i Metoda sabro i priposlao »Ruski Kržok« u Splitu for. 5. Ziviti!

Za družbu sv. Cirila i Metoda priposlao nam je jedan glasovnik, koji neće biti imenovan, for. 3. Hvala mu!

Razpravu kod upravnoga suda u Beču vršiti će se dne 17. t. mj. i to na utok optaljskih talijanašu proti odluci e.

k. namjestništva u Trstu, kojom bijaše zadnje obćinsko zastupstvo u Oprtlju razpušćeno.

Vladnim komesarom kod osjguravajućeg društva proti nezgodu u Trstu bijaše imenovan e. k. kotarski komesar g. Dr. Juraj Lippert.

Obćinski Izbori u Barbanu obaviti će se — kako nam se od tamo javlja — dne 19., 20. i 21. t. mj. Od tamošnjih rotojljuba očekujemo, da će učiniti narodnu dužnost, da će namie nastojati, da u novo zastupstvo dodju sve pošteni i značajni muževi, koji će raditi za dobro čitave obćine i koji neće dopustiti, da se u onu staru hrvatsku obćinu uvuče krnjelsko sjeme. Složno dakle braćo Barbanci na izbore, da si izaberete domaće čestite muževe, koji se nesrame svoga roda i jezika, i koji budu pripravnj žrtvovati se za obćeno dobro. U slogi je moć, jer slogom rastu male stvari, dočim nesloga sve pokvari.

Za družbu sv. Cirila i Metoda za Istru darovali su i izručili podružnici u Puli sliedeći: Jelica gospodin iz Pule u Trst preko g. dr. M. Laginje f. 10. — Jedan gospodin na akademiji ist. »Sokolna« u Puli f. 5. — Jedan drugi gospodin istom zgodom f. 5. — Jedan gospodin odlazeći iz Pule darovao je družbi f. 10.

Obćinski izbori u Pomjanu svršili su u subotu. Izbori ti vršili su se pod predsjedničtvom glasovitoga Guznaha, koji uplivom još glasovitijeg Bartoliceh-a, koji provadjaju nloge koparske gospode. U Pomjanu bijaše otvorena kroz čitav dečlan talijanska agencija, u kojoj se je glasove kupovalo i prodavalo i kojom su rukovodili talijanski odvjetnici iz Kopra. Uspjeh izbora za sva tri tjele odlučile su talijanačke punomoći, kojih bijaše sila božja. Koparski talijanaši kupovali su sve punomoći koparskih kopača, koji imadu izbornu pravu u Pomjanu, i koji bi bili morali po zakonu osobno glasovati. Neurednostih i nezakonitosti bijaše toliko i takovih, da ih je čak i sam politički komesar javno priznao. Nesvjestni i pokvareni biraei prodavali se kao blago za novac i vino. Uz takove okolnosti nije mogla pobijediti poštna i pravdana stvar; pobiedio je novac i vino.

Sitje jli prst božji i pravica ljudska. Na Spasovo ili Uzašasće Gospodnje dopeljala su dva oružnika iz Krka na Volosko e. k. sudbenoga slugu Schleinera. U Voloskom sudbenom kotaru je to poznat čovjek. Negdje do lani službovao je kao e. k. sudbeni sluga u tom kotaru. Lani negdje obnašla je sudbena oblast, da jma premjesti u Krk. Nije to bilo bez razloga, a koliko je javnosti poznato, bio je premješten, i samo premješten, u Krk, za to, što da nije raznašao sudbenih spisa kada i tako je morao po svojoj službenoj dužnosti. Sada da se je došlo do čina drugih, što se je počinjao na Voloskom. Eto što se pripovjeda. Došli su financijski službenici u sud, da razvide, kako imadu pravo i dužnost, da li su svi spisi biljegovani po zakonu. Opazili su odmah, da jli manjka. Što su dalje pregledali, to su sve više opazali, da manjka biljega, te došli do toga, da jli manjka u vrijednosti od kakove četiri tisuće forinti, i da jli manjka od godine 1888. napried, Kako, šta?! Odvjetnici su jli stavljali, činovnici su potvrdjivali, da su stavljeni, a biljega nema! Opazilo se je, da su odlipljeni. Tko jli je odlipljivao? Kamo jli je davao? Po jednom mladitru dozvalo se je i jedno i drugo. Dozvalo se je tko jli je prodavao i komu. Prodavao jli je rećeni e. k. sudbeni sluga Schleinera u prodavaonici biljega Spasov dan. Schleinera su zandari dopeljali na Spasov dan i dopratili u zatvor, gdje se nalazi. Dan za tim bio je Spasov izpitivanje od osme u jutro do devete u večer, i priznao, da je kupovao biljega od Schleinera. Što će sliediti, to ćemo viditi. Svakako je grozno za e. k. oblasti i njihove predstavnike, da se je takov zulum mogao tjerati 11 godina. Sad sve govori, da se sad razume kako je mogao Schleinera onako obilato i gospodski živiti. To bi bilo moralo već prije njegovim poglavarom pasti u oči. Schleinera poznat je ne samo kao e. k. sudbeni sluga po njegovom službenom postovanju, nego i po njegovoj protunarodnoj, mrzkoj agitaciji. On je jedan od onih, koji se je često sastajao sa Krstićem, i radio gorljivo u njegovom smislu, i hvalio ga i radilo za njega. Za što Krstić radi, i s kim je u savezu, to je već i vrbicem poznato. Bilo je već više puta i javno rećeno, da je u uzkom doteraju koli sa e. k. kot. glavaram Alojzijem Fabijanijem, toli sa talijanskom vladajućom strankom u Istri i Primorju, odnesao njezinimi predstavnicima. Bilo je javno ponovno rećeno, da su se Krstićevi pozivali na pričužan e. k. kotarskoga glavara ili ka-

negu li prošle godine. Imetak u vrijednostih papirih, gotovina, posjedi, u hipotekarnih i drugih tražbina iznaša koncem 1898 god. K 18,801.028, te se još dakle povećao za K 1.618.536.

Skole izplaćila je «Slavija» prošle godine K 2,974.346, a svih 30 godina svoga obdanka 59 milijuna 821.140 kruna.

Ove brojke govore najvjerojatnije o blagovornom djelovanju ovog čisto slaven-skog osiguravajućeg zavoda i o njegovoj solidnosti.

Kaznena razprava protiv Krstića, Kristanu itd. Dne 9. t. m. bijaše pred zemaljskim sudom u Trstu kaznena razprava protiv Krstića, Kristanu i protiv petorice naših rodoljuba iz Kastavščine. Krstića, koji je govorio na razpravi talijanski (naša starina — rekli bi mađji Op. slagara) branio je Martinoli, a naše rodoljube Dr. Rybař.

Povod razpravi dao je Krstić, koji je bio dne 15. augusta 1898. sazvao u Matulje sastanak, na kojem je govorio jedan od vođa ovdšnjih socijalista Etmir Kristan. Sastanak je bio zabranjen nu ipak se je u vrtu dvorca gdje Ambrosini (Krstićeva kula. Op. slagara) razpravljalo u prisutnosti mnoštva. Pred vrtom čekalo je mnoštvo naroda, da će unutra, te se ne htjedo raziti, jer nevjerovalno, da je sastanak zabranjen pošto se je u vrtu javno govorilo i razpravljalo, odobravalo i pljeskalo. Na poziv oružnika nekoi od onih, koji bijahu izvan vrta, nehtjedose od odati. Petoricu njih tužilo je radi toga državno odvjetništvo. Od ovih bijahu trojicu odsudjeni na novčanu globu, jednu na 10, a drugi na 14 dana zatvora.

Krstića odsudio je sud na 14 dana zatvora, a Kristanu je riešio otkaz.

U najljepšem svjetlu pokazao se je ovom prigodom poznati kotarski poglavar Fabiani. Sud je namne tražio političke informacije za sve obtužene njegova kotara. Tim je došao kotarski poglavar u veliku nepriliku, jer o Krstiću nije mogao dati dobre informacije, pošto bi takove bile u protusloviu sa informacijom, koju je on izdao Krstiću god. 1895, i koja bijaše približna i u našem listu — a nepovoljne informacije nije htio dati o — svojem prijatelju! U toj neprilici pomogao si je tim, da je dotični upit kotarskoga suda odstupio kotarskomu poglavarstvu u — Zadrui, koje je ustanovilo u svojih informacijah, da je Krstić jur više godina odsutan iz svoga rodnoga mjesta. Sada nastaje pitanje da li su političke informacije za kaznenu razpravu potrebite ili nisu?! U prvom slučaju moramo pitati, zašto nije sud zahtjevao od kotarske oblasti u Voloskom, da ona takodjer odgovori, koja pozna valjbu najbolje Dr-a Krstića?! Natreba li tako potanjih informacija, zašto se toliko dragocjena vremena trati nepotrebnim dopisivanjem?!

Za «blaženom Italiju». Iz Pule pišu nam 6. t. m. Svake godine, a na važnije svetkovine, dolaze ovamo u Pulu, a i druga mjesta u Istri, svećenici iz Italije i drže prodike cijelo vrijeme ovakovih svetkovina. Za nekruve blagdan bio je jedini takovi propovjedač, a za svibanjsku pobožnost opet drugi, dakako oba iz Italije.

Jedan je izmedju ove dvojice imao osobito uvjek na jeziku svoju Italiju. — Sve mu je bilo sveto, što je talijansko, sve lijepo, pametno, izobrazbeno, umiljato, bogoljubno, mudro i plemenito.

Nu gle vruga! Cijela se Pula smije i čudom čudi, kako je mogao taj mudrac sve krstiti savršeno, a nije kazao, jeli i ono po talijansku, kad no je nedavno talijanski pop odavle odmaglio u Italiju u društvu... nesrećni jedni čestitu ovdšnjaju obitelji. Sta ćete na to, vi carlatani!

Matica Hrvatska umoljava najsrđnije gg. družtvene povjerenike, da još zastale prinose svojih članova «Maticie» svakako prvih dana budućeg mjeseca suberu i ukupno sa imenicima članova — u koliko ih nisu još dostavili — što prije upravi «Maticie» dostave, da se uzmognu računati za buduću glavnu skupštinu zaključiti i imenik članova štampati. — Pošto je prošlogodišnjih knjiga «Maticie» još dosta velika zaliba (do 1400 primjerku) nerazpneana preostali, to se članovi «Maticie» još uvijek na ove knjige primaju.

Listnica uredništva.

Gg. dopisnike molimo, da se ustrpe jer nu najbolju volju nemogomo već danas prihiti nekoje dopise radi nestajice prostora. I saborsko izvješće morali smo i danas izpušiti s istog razloga. Dakle strpljen spašeni!

Razpis natječaja.

za sljedeće učiteljske službe:

1. za mjesto ravnajućeg učitelja II. vrsti i učiteljice III. vrsti na dvo-razrednoj mješovitoj pučkoj školi u Pazinu sa hrvatskim nastavnim jezikom, a italijanskim kao predmetom.
2. za mjesto ravnajućih učitelja III. vrsti na jednorazrednih mješovitih pučkih školah u Čepiću, Kršani i Bernu sa hrvatskim nastavnim jezikom, a italijanskim kao predmetom.

3. za mjesto ravnajućeg učitelja III. vrsti na jednorazrednoj mješovitoj pučkoj školi u sv. Nedelji kod Labina sa hrvatskim i italijanskim nastavnim jezikom.

Dohodei ustanovljeni su u pokrajinskom zakonu za Istru od 14. decembra 1888 broj 1 ex 1889.

Natjecatelji podnesti imadu svoje podkriepljene molbe propisanim putem ovomu t. k. kotarskomu školskomu vieću do 30. junija 1899.

Pazin, dne 28. maja 1899.

Predsjednik:
Šorli v. l.

G. Piccoli,
dvorski dobavljač
Nj. Svetosti pape
Lava XIII.
Ljekarničar „pri angelu“
u Ljubljani, Dunajska cesta.

Željeznato vino.

Kemične analize odličnih strukovnjaka, koji su u

željeznom vinu

ljekarničara Piccoli-a u Ljubljani uvijek potvrdili navedeno množstvo željeza, jest najboljim dokazom, te pružaju najveće jamstvo za njegovu djelovanje.

Ovo vino je dobro za slabokrvne, nervozna, te za osobe usljed bolesti oslabljene, za blijedu, mršavu i boljhavu djecu.

Cijena staklenki od 1/2 litra 1 for.
Naručbe se razlaže kratkom poštom; poštarinu plađaju naručitelji.

Phönix-Pomade

Na izložbi za njegovanje zdravlja i bolesti u Stuttgartu 1890 nagradjena odlikom, jest po mnenju liečnika i priznata sa hiljadani zahvalnica.

Jedino postojeće u istinu pravo i neškodljivo sredstvo, da gospodjam i gospodi izraste podpuna i bujna kosa i da zaprieči odmah opadapanje kose i tvorenje prhuta; ona pospešuje i kod posve mlade gospode rast jakih brkova. Jamči se za uspjeh kano i za noštetno-t. Lončić 1 i 2 for. poštom ili pouzajem 10 nvč.

K. Hoppe.

Beč 1. Wipplinger-gasse 1a.

Sve odpadke
kosti, rogove, papke,
loj, šćetinu, dlaku,
mesinu
kupuje
Kemijska tornica
za izradbu odpadaka
u Zagrebu

Poziv na predplatu.

«Učiteljskoga glasnika», koji će izlaziti u Zagrebu dva puta mjesečno u većem formatu od 16. stranica i omotom sa oglasima — Cijena mu je 6 kruna u godinu.

Smjer «Učiteljskoga glasnika» je unapredjeoje u pogledu materijalnog stanja našega učiteljstva.

Prvi broj izaci će pred uskrsom i biti će razisan učitelstvu naše domovine sa nadom, da će ga i učiteljstvo poduprijeti i jer se radi lih o boljku njegovu. Želja je takodjer, da se «Učiteljski glasnik» udomi i izvan učiteljskoga kruga, koji se zanimaju za napredak naših škola

Preporuča se i pojediniim čitaonicama u našoj domovini

Vlasnik i izdavatelj «Učiteljskog glasnika» jest podpisani, komu se imadu i preplate slati

U Grubišnom polju 8marča 1899.

Vjekoslav Klemen
rav. učitelj.

PAVAO BARICH

razaslije uz poštansko pouzettej pakete po 5 klg. svo franko do mesta opredjeljenja

KAVU

Santos finu	1 K. for.	—94
najfiniju	" "	1.04
S. Domingo	" "	1.26
Portorico finu	" "	1.42
dehelo zruje	" "	1.58
Moka izvorna	" "	1.46
Cuba posebna	" "	1.70

Prodaju se jeftino

jedne Orgulje-harmonjum sa pedalom, sa 417 glasova, 2 manuala i 14 registara, **Trst, Androna S. Tecla br 2, Krammer.**

THE GRESHAM

Englesko osiguravajuće društvo na životu Londonu

Aktiva društva do 31. decembra 1897	Kruna	159.997,579.—
Godišnja uplata premija i interesa do 31. dec. 1897	"	28.823,375.—
Izplaćeno na osiguranja i interesa od postanka društ. (1848),	"	343.860,067.—
U godini 1897. izdano 7468 polica za glavnicu od	"	67.331,351.91

Prospekti, cijene i u obće sve druge informacije šalju se badava, ko god pismeno zapita od dolje imenovanog zastupstva, koje dopisuje u svijem jezicima.

Glavno zastupstvo u Trstu

Via del Teatro, N. 1, Tergesteo, Scala IV.

(Traže se svuda dobri agenti i zastupnici.)

Pozor!

Čast mi je javiti p. n. slavnom občinstvu, da sam otvorio na Sušaku kraj Rieke

medjunarodni zavod

za primanje i odpremanje putnika po cijelome svijetu i to: **Ameriku, Afriku, Aziju, Australiju i cijelu Europu.**

Sva gospoda, koja žele putovati u ove krajeve, neka se izvole obratiti na mene gdje će sve točne uvjete i naputke dobiti a k tomu najjeftinije putne karte za svakoga putnika.

Osobitim poštovanjem

Brzojavi: Kružić-Sušak.

Adresa: **Franjo Kružić, mešetar**

Telefon br. 420.499.

Sušak kraj Rieke.

Pserhoferovega

Ljekarna k „zlatnoj državnoj jabuci“

Beč 1, Singerstrasse broj 15.

J. Pserhofera pilule za čišćenje

izkušano, ludo probavljajuće od mnogo liečnika občinstvu preporučeno kućno sredstvo. Ove pilule so one iste, koje su već od mnogo stoljeća pod imenom „pilule za čišćenje krvi“ občinstvu poznate i koje se prave samo u ljekarni k „zlatnoj državnoj jabuci“ Beč 1, Singerstrasse broj 15. Od ovih pilula stoji: 1 kutlija sa 15 pilula 21 nvč., 1 zamot sa 6 kutlija 1 for. 5 nvč. Ako se prije pošalje dotični iznos, stoji franko: 1 zamot pilula 1 for. 25 nvč., 2 zamota 2 for. 30 nvč., 3 zamota 3 for. 35 nvč., 4 zamota 4 for. 40 nvč., 5 zamota 5 for. 20 nvč., 10 zamota 9 for. 20 nvč. (Manje od 1 zamota nemože se poslati).

Umoljava se, da se izrično zahtjeva „J. Pserhofera pilule za čišćenje“ i da se na to pazi, da nosi pokrov svake kutije ime „J. Pserhofer“ i to ervenom tintom košto i poduku glede poruibe.

Balzam za zimu od J. Pserhofera 1 luncu 40 nvč., franko 45 nvč.

J. Pserhofera tjeperite sok za liječenje. Jedna flasića 50 nvč.

J. Pserhofera Kropf-balsam 1 flasića 40 nvč.

Stollvi Kola-Preparati izvrsno sredstvo za jačanje želudca i nerca. 1 litar kola-čine 3 fl. 30 nvč., pol litra 1 for. 60 nvč., četiri litra 45 nvč.

J. Pserhofera gorka tinktura za želuđac (opije 1. sv. životu esencij) po lagano raz- tjeperite sredstvo sa ojačavajućim uplitom

na želudce kad liti slabe probavlj. Cijena flasić 22 nvč., 12 flasića 2 for.

J. Pserhofera balzam za rane 1 flasića 50 nvč.

Tanochnin-Pomada od J. Pserhofera naj- bolje sredstvo za liječenje rana i lanić 50 nvč.

Obiz za liječenje rana od prof. Steudela, 1 lanić 50 nvč.

Sol za posvemašnje čišćenje od A. W. Butelica- stonac sredstvo protiv slabo probavi, 1 paket 1 for.

Osim ovdje navedenih preparatu, nudje se sve u austrijskim novinama oglasene tu- zemne i inozemne farmaceutičke preparate djelomice u zalibi, djelomice se ih, ako ih nema u zalibi, najbrže i najjeftinije pripravi.

Posiljke po pošti obavljaju se najbrže, ako se prije pošalje novac, veće naručbe takodjer poštanskim pouzeteem.

Ako se prije pošalje novac, (najbolje poštom naputnicom) stoji poštarinu mnogo manje nego sa poštariskim pouzeteem.